

پہ زخمونو کی

پہ زخمونو

کچ

سندرچ

ڈاکٹر ذبیح اللہ حسن

WWW.SAMSOOR.COM

غزل

راشه چې له زړه په مات او ازخه درته ووايم
نن به درندانو په اندازخه درته ووايم

گوتې به د خړيکو د خپل زړه په مراندو کېږد مه
پت به د سلگو سلگو په سازخه درته ووايم

زما په لېوتوب کې يې منطق راټوکولای دی
نورد خپلې مينې د اعجازخه درته ووايم

ته به په ترپکو د بلې سرته راوڅپړې
زه به په سرو سترگو لکه بازخه درته ووايم

زه چې شومه ته او ته شوې ورک زما په خيالونو کې
بل د محبت جانانه رازخه درته ووايم

ته يې په کنډو چې تل دخپل ناز کرشمې کرې
زه به د (حسن) د زړه د نیازخه درته ووايم

غزل

انځور دې مستقبل کړه د تدبير په آيينه کې
ماضي يوازې بنکاري د تقدير په آيينه کې

زه ستا مخ ته ولاړ او ژوند زما په تمه ناست دی
الفت کړم د تصوير غوندي اسير په آيينه کې

لږ غوږ شه په آرام راته اشنا چې تصويرونه
گډوډ شي د اوبود تېز بهير په آيينه کې

خود وايي به (حسنه) ملامت ستا پر شعرونو
هر عيب چې د تصوير گڼي تقصير په آيينه کې

تش نوم يې راته بيا تېر شوی ژوند مخې ته کېږدي
بنکاره لکه د شا چې شي تصوير په آيينه کې

پتنگ غوندي (حسنه) که پرې ځان سپڅلی نه شي
خوري کړه رڼاگانې د ضمير په آيينه کې

غزل

زموږ که له زخمونو د پروڼ لمنه ډکه ده
نن موهم له څړيکو د ژوندون لمنه ډکه ده

گوره له گلکڅ نه د بنکلا، بگرد او بنکو مې
څومره له غورځنگ نه يې ديون لمنه ډکه ده

زړه مې ستا رمه د خاطر و په مخه کړې ده
بيا چې له تپون نه د دې شپون لمنه ډکه ده

رابه وړي که خدای کول د سولې پتاسې پکې
نن که له سکر و تپو د پښتون لمنه ډکه ده

ستا که خورې څنې پرېشانی په مخه کړي دي
زموږ هم له سودا نه د جنون لمنه ډکه ده

ډېر به دې پر حُسن د وفارنگونه وشيندم
لا خومې د عشق د زړه چاودون لمنه ډکه ده

ډېر دې يې په زړه "حسنه" و خوړل درانه کاني
څومره دې لا نوره د بېلتون لمنه ډکه ده

يو شعر

شپه شوه تېره سپيدې وچاودې سحر شو
کيسه زماد زړه چاودون تمامه نه شوه

وي: اورېدې د بېلتون شپې دې چې شي هېرې
راشه نن دې په اورېدو ځنوکې پټ کړم

د حيا پردې به ورو ورو کړمه پورته
کړم خبرې به وړې زړه به مې غټ کړم

غزل

مانه يې د زړه د پرهرونو کيسې هيرې دي
ستا څنگه د زړونو د توپونو کيسې هيرې دي

بيا يې له تندي دي کوچدلي د الفت نخبې
بيا له دې آيينې د تصويرونو کيسې هيرې دي

بس دی مه پوښتی د اقتدار له بدمستانو نه
دوی نه د غورځنگ او بدلونونو کيسې هيرې دي

ستا د تشې خپتې له عذابه، به شي څه خبر
دوی چې اوس د لوږې د دردونو کيسې هيرې دي

څنگه به شيرير پر شرارت باندي څوک پر کاندې
مونږ چې د ضمير د فريادونو کيسې هيرې دي

دا ده لا خو وایم په لوگن وخت کې د عشق غزل
څوک وايي؟ خوشبو نه د گلونو کيسې هيرې دي

بس ده سمندر د ژوند مه مو وپروه جذبې
زمونږ له دې څپو د توپانونو کيسې هيرې دي

په زخمونو کې

وينم دې "حسنه" په هر شعر کې د احساس تصوير
چا وي؟ له دردونو د زخمونو کيسې هيرې دي

که آرام يې دى د زړه راځنې وړى
خو سبب مې د ژوندون هم محبت دى

يوه گړۍ مې پخپل ځان پورې چران کړي
بل ساعت مې مضطرب زړه ته راحت دى

غزل

لېونې چې مې نن بیا د زړه موسم دی
د اشناد مسستانه نظر کرم دی

د بېلتون په جل وهلي بیابان کې
ستا د خیال د څڼو سیوری مې همدم دی

تورد عشق به مې له عشقه زړه تور نه کړي
چې هر دم راسره ستا د حُسن دم دی

چې په برخه د مورک شوه شپه د ژرندي
نوبیا چا وې چې حاکم د کابل گرم دی

خوشحالي مې د زړه کور ته راتلی نه شي
دروازې ته یې د مینې غم اړم دی

په رنگونو د لفظونو کې مې ډوب کړ
نور مې تش د زړه له وینو نه قلم دی

اتنچیان یې د یادونو ورتنه ناخي
بیا رایا د یې د خبرو زیرو بم دی

فرنبـتو يـي تخـيل دى لمـسـولى
هر غزل چې د "حسن" صنم صنم دى

خوشبېې موچې د اوبنکو باران تم شي
د سندرو قاتلان چې راواخلي

مونږ چې کله هم قلم ته گوتې وروږو
زمونږ د پوهې د بنمنان چې راواخلي

غزل

په سندرو کې به ورک يم په سلگو کې به مې غواړې
لټوي به بهارونه په وږمو کې به مې غواړې

په نیلۍ د خیال به درومي، په زړه مور به یې له حاله
د وختونو په لوت شوو قافلو کې به مې غواړې

لکه خوب دومره نږدې چې درته نه يم بې قرار یې
گوره ژوند دی نو تر کومه په لېمو کې به مې غواړې

سندریز خوب به د مینې نیمه شپه یې پاڅولی
د رباب پردې به سپرې په نغمو کې به مې غواړې

د مېنود مچکو، انگازې د خرپ به اورې
له گلاب به کړې پوښتنه په خوشبو کې به مې غواړې

زه "حسن" به درنه ورک يم، زړه د هر مېن به سپرې
پلټې به یې دردونه په زخمو کې به مې غواړې

غزل

دا په ثواب که په گناه مینه خوره وره شوه
خدايه نن بيا مې په بسکلا مینه خوره وره شوه

په خوله د شمعي د مزار مې کړی خبر که مړوم
چې په وطن لکه رڼا مینه خوره وره شوه

احساس مې و تراشل ترې ياره د شعرونو غمي
په کاني زړه مې چې دتا مینه خوره وره شوه

هره وينا د خلکو نيسم د موسکا په غېر کې
ماته د تورو په معنا مینه خوره وره شوه

دادی ادا مې کړ دتاد حُسن قرض جانانه
ستا چې په ناز او په ادا مینه خوره وره شوه

اوس يې نو وکارې په منخ کې په اسمان کې کړښه
اغيارو بيا په پښتونخوا مینه خوره وره شوه

ستا خو بدلېږي ارزوگاني دم په دم جانانه
زما خو په هره تمنا مینه خوره وره شوه

په زخمونو کې

اغوندي ساندي د "حسن" هم سندرېزې جامې
خدايزده په شعريې چې د چا مينه خوره وره شوه

شي درپسې به د پر ساړه اسويلي
د مخ پانوس کې سره لمبه گرځوي

خامه جينې يې په دې نه پوهېږي
خامه خولگې په پخه شپه گرځوي

غزل

ویاړې که ته په دې ذلت په ډاگه
زموږ خو خوښ دی بغاوت په ډاگه

په شنو ډالرو یې زړه وپرسېدو
اوس چې اقرار کړي درشوت په ډاگه

وايي ژغورم خودې له یوه گاونډي
په بل دې پلورم که عزت په ډاگه

پرون یې بې پروا کې ریال ټولول
نن د شېطان کړي عبادت په ډاگه

د غلا له خونده یې بې برخې نه یو
بس کله کله کړو الفت په ډاگه

موږ محبت په خوله راوړلی نه شو
دوی څنگه کړي دومره نفرت په ډاگه

پرون دې وې: غم دې په اوبنکو وینځم
نن مې د سړاخلي قیمت په ډاگه

په زخمونو کې

"حسن" د زړه په اور شیندلې وینې
بس دی نور وایي حقیقت په ډاگه

مخ ته ورواغوندي جامې د موسکا
خو دې له سترگو پټې او بڼکې درومي

مادر ته وې: ناز دې په سترگو مه کړه
له غټو سترگو غټې او بڼکې درومي

غزل

زړه در کوم زړه در نه غواړم در خـم
نور مې له خپله ځانه لاړم در خـم

د بېرته گ په اراده نه در خـم
لار د راتگ راپسې نغاړم در خـم

چې د تلو غم ته اوښکې پاتې نه شي
نن په راتلو د سره ژاړم در خـم

څوک دې ښکلا یاره لوستلی نه شي
د مینې ژبه کې دې ژباړم در خـم

ډېر مې د هجر په یخنی و خوړې
تو دو مچکو کې دې نغاړم در خـم

نوم د "حسن" دې شي موسکا په شونډو
په پښتنه حیا دې ویاړم در خـم

غزل

نن بیا درته د سترگو پښتنو اوبښکې دروړم
محفل ته لکه شمه په لمبو اوبښکې دروړم

اوږې به د لفظونو پرې درنې غوندې شي یاره
کیسو ته د بېلتون مې د لېمو اوبښکې دروړم

پرده کړې پښتنې دي خو بس ستا دیدن لپاره
تھاکو غوندې پټې د زخمو اوبښکې دروړم

دا چا وي: چې اسمان وریځې د باد په څپو بار دي
دازه یېم د خپل غم په اسویلو اوبښکې دروړم

لمانځم به دې لندنه په ژړا د مزدوری بیا
درځم درته د الی مې د خولو اوبښکې دروړم

پوهېږي پرهرژلي د درد مند په درد "حسنه"
پرهرته له تھاکو د تاکو اوبښکې دروړم

غزل

هسې نه ته هم شې بیمار د سترگو
دومره مې مه اخله ازارد سترگو

د ژوند له ټولو منلو تر پروځنې
تش راته پاتې شو غبار د سترگو

په طبيب ذهن مې چاره نه کېږي
زړه رانه واخيستو مهارد سترگو

چې اوبه هم څښود مارغانو غونډې
له ويرې هر لور ته کړو څارد سترگو

انکار د خولې نه يې وي ټينگ ملگرو
د پښتنو پېغلو اقرار د سترگو

نن پرې راځي د نظارې ناوې يې
اوبنکې شيندم ورته په لارد سترگو

اوس يې هر چاته اړولې نه شم
چارانه وړې دې اختيار د سترگو

"حسنة" گرځي پکې پېغلې هیلې
په اوبنکې شین ساته گلزار د سترگو

پیروي په پتو سترگو جهالت وي
بې شعوره د عمل تکرار عادت وي

معرفت چې ترې د خدای ترلاسه نشي
هسې لمونځ روژه بې روحه عبادت وي

غزل

جوړ کړم له یادونو د جانان تصویر په سترگو کې
اوبنکې ظالمانې یې کړي وړان تصویر په سترگو کې

بیا به مې ولاړه د یادونو آیینو ته وې
بیا مې چې غږېږي یو حېران تصویر په سترگو کې

ما هم غزلیزد غزلتور و په رنگونو کې
تا چې رابنکاره کېدو د رومان تصویر په سترگو کې

ته وا چې باران په شنه اسمان اوري چې وځاندي
اوبنکې دې چې جوړ کړي د باران تصویر په سترگو کې

گوټ پسې کرم گوټ تنده د مینې مې ماتېږي نه
راشي د مالگین حُسن میزبان تصویر په سترگو کې

خریکې د نظر د پرهرونو مې حُمارې شوې
وینې دې جانانه د درمان تصویر په سترگو کې

نور یې پېغلتوب په پښتنه تقوا بې سپکه دی
وايي یې د مینې د ارمان تصویر په سترگو کې

نن که بې وسی لاس د پښتون پر خوله نیولی دی
وینم یې "حسنه" د توپان تصویر په سترگو کې

چېرته توپان رااوچت کړی وي سر
ټوله فضا چې شي له شوره ډکه

خود به يې خېژي سرې لمبې له خولې نه
د چا سينه چې وي له اوره ډکه

غزل

نن دې په سرو شونډو پرونی، خبرې چېرته دي
وايه ستا د مينې لېونی، خبرې چېرته دي

وختل تر زړه مې د بېلتون د خاموشۍ ازغی
ستا د پسرلي حُسن غوتی، خبرې چېرته دي

زما د زړه بيديا به يې جارو چې په نغمو کړله
اوس دې هاغه مستې بوربوکی، خبرې چېرته دي

څنگه به يې مارد پېغلتوب په نڅار اولم
نور مې په غزل کې د مستۍ خبرې چېرته دي

زما به چې د شين زړه په ورشو کې په توپونو وې
هغه ستا بې باکې غرخنۍ، خبرې چېرته دي

پو به يې لمبې چې په رگونو د "حسن" کې کړې
ستا د پېغلتوب هغه سپرغۍ، خبرې چېرته دي

کابل څنگه درشم؟

خواره یاران رانه په وار وار پوښتي
چې کابل جان ته، ته راځې ولې نه؟
د پردیسۍ خزان وهلی روح دې
ددې گلشن په باد مینځې ولې نه؟

دوی مهربان دي لوریننه لری
زه هم ډېر ستړی يم منزل لټوم
لکه ورک وری له موره گرځم پسې
دهریو بنار غېږ کې کابل لټوم

خو ورته وایم چوپه خوله به څه کړم
خوره پښتو به مې کنځله گڼي
انگرېزي سوټ به اغوستل نه غواړم
خپره جامه به مې شلله گڼي

رانه هویت به په خپل کور کې پوښتي
په هره لار به قاتلان ولاړوي
بوی به ترې راشي د افغان د وینو
لا به په سرو غوښو لېوان ولاړوي

ما خو په بل شان وو کابل لیدلی
هاد موسکا او محبت تاتوی
خدا بزده د چا نظر ایرې ایرې کړو
هاغه د پوهې او اهلیت تاتوی

اوس پرې راټول دي د نړۍ تپوسان
له شمله ورو نه خالي پاتې دی
ها په اسيا کې د بازانو وطن
له سترگورو نه خالي پاتې دی

دې انقلاب خپلې بنار ته چې چې
په زور واکۍ به چارواکۍ ته رسې
لاس به دې بڼه له خپل واکۍ نه مینځې
ځان به پلورې بیا به څوکی ته رسې

داسې بدل شو غل یې مول نه وهی

گرځي په سوت يا په پوځي جامو کې
اوس تبتوونکي بنديان غره ته نه وړي
اوس يې ساتي د وزارت کوټو کې

نه چوپ کېدی شم نه ناندري، وهلی
د تجا اوز لسه وکيلانو سره
ساده سپری يم معامله نه شم کړی
د واکداري لسه مداريانو سره

نو ای! ملگرو دې مقتل ته نه ځم
چې چېرته کونډه چېرته وينم بوره
څوک پر صليب د جمهوريت ځورنډي
د چا سر غوڅ دی د جهاد په توره

د پر معذرت غواړم درتلی نه شم
داد وحشت ځنگل زغملی نه شم
د قام د لوټ تماشه نه شم لیدی
لغړ بدن نور ویلوی نه شم

غزل

نن بیا دې چې په شونډو بهانې راوړي دي
له میونډه دې تشې پېمانې راوړي دي

پروا مه کړه اشنا ستاد وصال هرې گړې ته
په موټي کې د زړه مې زمانې راوړې دي

حضور ته دې جانانه بې سینگاره نه راحم
هرتار کې د گربوان مې دُردانې راوړي دي

اوس خود به باروود خړ سپلاب په اوږو کې
ناوې ته مو ملگرو آشیانې راوړي دي

دازرې مې د خړیکو دې په وینو ټوکېدلي
په شعر کې مې چې کومې ترانې راوړي دي

نورمه خاره د حُسن تماشي ته د چا سترگې
"حسن" درته د مینې خزانې راوړي دي

غزل

څوک به کړي د عشق کیسه زه به درياد شم
شي حواس به دې لمبه زه به درياد شم

په تصویر مې که د وخت دورې خورې شوي
مخ ته ونیسه آینه زه به درياد شم

کوم ماشوم به په خندا محفل ته درشي
درته کړي به اشاره زه به درياد شم

په ناخوالو به د ورځې ځان غلط کړي
خو خوره چې شي تیاره زه به درياد شم

مورکۍ به دې پوښتي سبب د اوښکو
ورته پیاز به کړي پلمه زه به درياد شم

ناڅاپي به له همزولو شي اوچته
لاس به کېږدي په سینه زه به درياد شم

غزل

د ځوانۍ په هنگامو کې درته راغلم
لاس دې را کړه په تيارو کې درته راغلم

تا وپتۍ رانه گلپانې در خسار کړه
لکه اوښکې په ازغو کې درته راغلم

که هر څو وم بې باکۍ په مخه کړې
د حيا په بدرگو کې درته راغلم

د لنډو شونډو په غېږ کې مې در تينگ کړه
د الفت په سرو لمبو کې درته راغلم

ټول رازونه مې د زړه پکې ښکارېږي
د سندرو په جامو کې درته راغلم

د سرور په مسرت کې به دې ډوب کړم
د غزل په پېمانو کې درته راغلم

وي: "حسنه" ته او خداى چې څنگه ښکارم
ستا د شعر په آيينو کې درته راغلم

الوتلی یې د غم له ډاره رنگ دی
دامې وینې دي چې بیا خاڅي له سترگو

دوه خوبونه پکې نه خایېږي یاره
چې مې خوب ستا په راتگ پاڅي له سترگو

ته چې د دښمن ترجماني کوي
څنگه بیا دعوه د شاعري کوي

اور او اوبه یاره یو خای کېږي نه
یا به شاعري یا غلامی کوي

غزل

خه دې په زړه اوري په ما گرانه! راته ووايه
مېرې او بڼکې دې وې جانانه! راته ووايه

راکړه راته زړه زه به حواس په واک کې ورکړمه
گرانه دا سودا ده که ارزانه! راته ووايه

خومره مې د زړه غمونه نور خړوبول غواړې
ووايه د سرو او بڼکو بارانه! راته ووايه

زړه زما نور خه وو خوبس کور وو د هر چا د غم
ولې دې کړه دا جونگره ورنه! راته ووايه

خوک چې درته وړاندې شي په پتو سترگو شي پسې
خوبه لار ته نه گوري افغانه! راته ووايه

ډېرې مو تر پښو د وچو هيلو پانې خاورې کړې
خه غواړې لا نور د جنگ خزانه! راته ووايه

نه دې درنوم د روح اوږې په محبت ډېرې
شوي که کله هم ياره ستومانه! راته ووايه

په زخمونو کې

وژنم به شعور يا به د هر درد هر کلي کوم
کوم يو به "حسنه" وي اسانه! راته ووايه

بس چاره يې ستا وي بېله زما بېله
چې له غمه شو بې تابه مونږه دواړه

زه لېمې کړم له رڼو او بوننه تشې
ته جام واړوې د سرو او بوپه غاړه

غزل

ماله مودو دې کتل لار ته گلې سترې مۀ شي
راخه راخه مې د زړه بشار ته گلې سترې مۀ شي

شکر د روح بلبل دې راوړه اخېر خاله ورته
زما خوشبود غزلزار ته گلې سترې مۀ شي

زما پر جنون خود خوانی خاورې د زړه واوښتې
بيا هم راخي که دې مزار ته گلې سترې مۀ شي

بيا په وزرو د تيارو خيال ته راووتلې
په نيمو شپو د زړه ازار ته گلې سترې مۀ شي

کړي په نغمو کې له گړنگ د رالو بدلو کيسه
غوربه د اوښکو مې ابشار ته گلې سترې مۀ شي

غوتې يې خلاصې کړم په غاښ کې په بې صبره گوتو
ښکلا دې راوړه چې ديدار ته گلې سترې مۀ شي

بيا دې ځولې چې د موسکا ډکه پر شونډو راوړه
خه دې راوړي "حسن" يار ته گلې سترې مۀ شي

يو شعر

اوس "حسنه" نه منې خو وخت به راشي
کړي بدن به دې قانع چې لارې زور شوي

يو شعر

راځه پرې ومينځو د زړونو خيږې
ته دې کوزه زه به پيال هراوا خلم

غزل

لمر او باران غېږ په غېږ کېدل چې ته مې وليدې
ما چې په خدا کې هم ژړل چې ته مې وليدې

تش د زړه درزا که وای خو ما به پته کړې وای
ټول غږې د تن مې رپېدل چې ته مې وليدې

ستا نوي انځور ته مې لېمو کې ځای پيدا نه کړ
ټول پکې زاړه راغږېدل چې ته مې وليدې

زړه کې مې چنلې درته نن ډېرې خبرې وې
خولې ته مې کولپونه ولوېدل چې ته مې وليدې

خومره مې ژور ژور کاته په نه کتو کې وو
ما چې ستا په لور نه درکتل چې ته مې وليدې

ډېر مې تصويرونه د "حسن" په تصور کې وو
ټول له دې آيينې وکوچېدل چې ته مې وليدې

غزل

ته به ټوکې کړې یاره کیسې به ترې نه جوړې شي
مه راوړه لاسونه تماشي به ترې نه جوړې شي

نور مې په ایرو کې د حسرت لاسونه مه وهه
سا به پکې پو کړې تلوسې به ترې نه جوړې شي

خه مې د سلگیو په انگار د اوبکو تیل شیندې
پرېږده چې ایرې شي سرې لمبې به ترې نه جوړې شي

نن که درته سپکه د ضمیر ملامتیا بنکاري
یاد لره ظالمه! زولنې به ترې نه جوړې شي

مه مرورېږه نور مې خای نشته په ډک زړه کې
ته به کوې ناز خو فاصلې به ترې نه جوړې شي

مه تکراره کړي لوظونه پرې "حسنه" بیا
پام کړه وار خطا به شي پلمې به ترې نه جوړې شي

غزل

تل غبار له ذهنه مینځم چې ځلاند یم
خپلوم نوي فکرونه چې لاتاند یم

بیابان غوندي نصیب مې دی په برخه
چې هر دم د بوربوکی غوندي هڅاند یم

له هر لفظ نه مې خوشبو خاخي د فکر
لکه گل په سلو ژبو ژبغراند یم

که عالم مې کړي چوپړ آرام مې نشته
لکه یم په دې لویی کې هم څپاند یم

څه احساس د تنهایی به کړم "حسنة"
چې ملگری تل د نوي اند وواند یم

غزل

مه شرمېږه ياره د جذبو خبرې پاتې دي
پورته كړه بانه د پښتنو خبرې پاتې دي

نشم شرنګولی د لندن د مېخانو پيالې
زما خوپه غوږو كې د بنگرو خبرې پاتې دي

ما ورته ځولې د زړه تنه كې وپرې كړي دي
څومره دې لا نورې د سلگو خبرې پاتې دي

نه شم دركټی نه غږېدی شم خوله مې وچه ده
ډيرې مې په زړه او په لېمو خبرې پاتې دي

شور به شي غوغا به شي كه خوله يې هم گندلې وي
لا خود "حسن" د زولنو خبرې پاتې دي

غزل

غم دې چې نه وي په دردونو کې به څه پاتې شي
زما د زړه په کنډرونو کې به څه پاتې شي

خدای دې لري زمونږ د مینې درد اشنا کنه نو
ستا په غرور زمونږ په زخمونو کې به څه پاتې شي

خپلواکه ژوند مو سرمایه ده که مو دا هم باپلود
زمونږ د تاریخ په کتابونو کې به څه پاتې شي

ژوند مې ستا مینې گلورین کړو یاره ته چې نه یې
ددې چمن په سرو گلونو کې به څه پاتې شي

بڼه ده ناخوالې دې احساس تخنوي دا که نه وي
"حسنة" ستا په غزلونو کې به څه پاتې شي

غزل

زمونږ سمندر ژوند باد و باران ته غوړولې غېږ
مونږ لکه ساحل چې هر توپان ته غوړولې غېږ

پوچ ذهن کې زیږې د مذهب او د توکم توپیر
مونږ د ژوند پړاو کې بس انسان ته غوړولې غېږ

سپک مې گوندې درد لکه تناکې شي پر سرو او بڼکو
تل مې چې او بڼکن غوندې دوران ته غوړولې غېږ

پاتې یې د پلونو راته نخښې شي دوی وړاندې ځي
مونږه لکه لاره هر کاروان ته غوړولې غېږ

ژوند د ارزوگانو په تکمیل شي بیابان غوندې
ما ځکه تراوسه تش ارمان ته غوړولې غېږ

دا مسلک د مینې هم "حسنه" درجې لري
څوک یې مینه غواړي چا جانان ته غوړولې غېږ

غزل

برند به ورته گورې په سلگو خبرې نه کېږي
نه کېږي ظالم ته په جرگو خبرې نه کېږي

راشه په مچکو چې د زړونو غوتې وسپړو
ټول عمر خو یاره په لېمو خبرې نه کېږي

چټ د غره پښتون وي خو چې کله ښار ته مخه کړي
هېڅ ورسره نور بیا په پښتو خبرې نه کېږي

وارو کړه زاهدده! په قسم چې غږ دې نه اورم
شرنگ کې د پیالو خود توبو خبرې نه کېږي

راشه چې د لمس په حس کړو ماتې د مودو تندي
هسې هم په یوه شپه کې د شپو خبرې نه کېږي

بیا به د خنجر ژبه را باسي په دې وخت پسې
بل رنگ ورسره د پښتنو خبرې نه کېږي

کېنه چې دمه دې بورې نېدلې تلوسې کړمه
یاره په راتلو کې خود تلو خبرې نه کېږي

په زخمونو کې

روح ته دې ورزده کړه د خپل وړیت احساس د سوز ژبه
تش په خوله "حسنه" د جذبو خبرې نه کېږي

بې له تايې له بل کار نه لاس اخیستی
لکه نیت چې مسافر وکړي وطن ته

له طیب نه خلک چا دې منع کړي
په پلمه د ناروغۍ ورشه "حسن" ته

غزل

اور بل غوندي چې ستا مو پرېشانه زندگي ده
بنکارېري چې له مونږه پنبېمانه زندگي ده

يو پېټی د غربت دی چې له وخت سره درنېري
بل بار مو په اوږو دا سرگردانه زندگي ده

فکرونو کې مې شور دی اندېښنې مې دې کرې سترې
جانانه بې له تانه ډېره گرانه زندگي ده

يو پت دی يو پښتون دی بل ازغي د وخت د جبر
بل دشته د غربت ده او ستومانه زندگي ده

درزا زمونږ د زړونو ده بنکالو د وخت، تيرېري
د اوس لاس کې گړی زمونږ جانانه زندگي ده

بس ستا دا وړانه مينه ده چې اوس هم پکې خاندو
کنه زمونږه نوره څومره وړانه زندگي ده

حېران يم چې به څنگه راکې بيا ساه ننوځي
په مونږ پورې خو دلته هم حېرانه زندگي ده

مونږ خپله په غېرت او په پښتو ده گرانه کړې
چې ټیټ سر پکې گرځي بیا اسانه زندگي ده

د خولي به یوه معافي یې په سلگونو مړي معاف شي
نن بیا د پښتنو څومره ارزانه زندگي ده

ډیوي مې د احساس په مړې کېدو دي تروپمې ده
"حسنه" څومره پاتې دي ناځوانه زندگي ده

یو شعر

په لټون کې د ساییل دي سرگردانه
پیرزوينې یې خورې په بحر و بردي

یو شعر

په بیدیا د زړه مې ویرې کړې غزلې
قافله د غزالانو پورې تیرې

غزل

پیدا مې سترې مینې کرله لار په آینه کې
بنکاره یې شو انځور ستا د رخسار په آینه کې

امید هم رانه لارو بس شو پاتې ستا نظر ته
یوزه او بل مې درد د انتظار په آینه کې

توپان د پېغلتوب چې پکې خنډ و هلې څنې
په هر طرف یې خور کړ انتشار په آینه کې

بدل که مې یو غم شو په غمونو زړه چې مات شو
نوخه خو تصویرونه شول کتار په آینه کې

په ډک محفل کې خه گورې په ځیر ځیر زما مخ ته
برېنډ به دې د مینې شي اسرار په آینه کې

چې سره شوه له حیا ما هم کړې برنډې سترگې ټیټې
نقاش شوم د رنگونو د اظهار په آینه کې

بنکلا چې پکې گوري او پردېس "حسن" وریاد شي
په سوړ اسویلي جوړ کاندې غبار په آینه کې

په زخمونو کې

پر خپلوانو چې هم پېټۍ شي نور څه وي
خو بس ووځي څو پوکي د ساله مړه نه

د جُباب غونډې به وچوې "حسنة"
د لويي هوس دې وباسه له زړه نه

لږ مو پرېرېده چې خپل غم پکې راټول کړو
زموږ سترگو دي د نم لمنې ويږي

ستا د ظلم روايات که لا ژوندي دي
ورته موږ هم دي د زغم لمنې ويږي

غزل

زړه ته مې راشي پخوانۍ خبرې
چې چېرته واورم د مستۍ خبرې

هم به کړي تا هم به کړي مالوڅړه
بس د تعصب به کړو سپرغۍ خبرې

ته دې فارسي زه به پښتو وایمه
خو کړو به یاره افغانۍ خبرې

په نیمه شپه دې ورته وروستلم
تا چې ما بنام کړې د سپوږمۍ خبرې

ترېنه گلونه مې پر زړه غوړېږي
په ناز چې کړې راته غوټۍ خبرې

د شاعری کافر کمال ته گوره
له خولې مې باسي د ځوانۍ خبرې

هسې براس با سم د زړه "حسنة"
اوري مې څوک؟ دا لېونۍ خبرې

جوړه شوې له سلگيو او غوغاده
ناشنا چې ورسره ټوله دنيا ده

زړه د مور غواړي هر څوک نه پرې پوهېږي
زمونږ پر خوله باندي لا ژبه د ژراده

له ولس نه په لوړ فکر راتوکېږي
خو پر مونږ راتپل شوي رهبران دي

دا هم جبر د حالاتو دی "حسنة"
دا په فکر ماشومان چې مو مشران دي

غزل

دا کسي او بانه دې کړي خبرې په لېمو کې
که تورې توتکۍ وهي وزرې په لېمو کې

هر خو که مو سا تنگه وه د سانډو په موسم کې
پاللي مو په سرو او بنکو سندرې په لېمو کې

نظر به مې پروا د تغافل د غشو څه کړي؟
اغوستې يې د او بنکو چې دي زغري په لېمو کې

زرې زرې مو کړلې مرغلرې په لېمو کې
چې پيل مو د مينې کړې ډغري په لېمو کې

نظر چې مې ډاډه په کړلېچونو کې د ناز ځي
د او بنکو ورسره درومي لښکري په لېمو کې

له څه نه به دې حُسن پنځولي دومره لوړې
که نه وای د "حسن" د عشق ژورې په لېمو کې

غزل

مجبور یم له فطرته د ذلت په لاره نه ځم
پښتون یم له پښتو د بغاوت په لاره نه ځم

نری د صراط پل شو د الفت په لاره نه ځم
جانانه ستا د حُسن د قیامت په لاره نه ځم

چې تاته شي محل او په ماړنگ کړي دېوالونه
اشنا د رسره نور ددې اخوت په لاره نه ځم

ما پرېږده، ته زبېښه کله شراب او کله وینې
په نوم د تمدن دې د وحشت په لاره نه ځم

سرخېل که شوم د مینې نو ته ولې برنډ راگورې
جنت ته خو به شېخه د نفرت په لاره نه ځم

چې بوخت وم تل "حسنه" د خپل ځان په پېژندنه
اوس هم هغه ملنگ یم د شهرت په لاره نه ځم

غزل

راشه واوره د جرس فغان د اوبنکو
درته رامې غلی اشنا کاروان د اوبنکو

لاد زړه په سترگو چانه دی لوستلی
زما دمخ په زېر کاغذ دیوان د اوبنکو

وي: دا اوبنکې مرغلرې او ستا غټ زړه؟
ما وي: پروت دی په دې غره کې کان د اوبنکو

د هر خاڅکي په آيينه کې يې انځور يې
راشه وگوره زما جهان د اوبنکو

بڼه راغلاست چې ستا د غم ورنه هېر نشي
په خندا کې هم کوم گردان د اوبنکو

کاشکې ستا څړيکو ته بل څه راسره وای
درته رامې ووراشنا درمان د اوبنکو

د هر زړه په دروازه کې مې نارې کړې
يو مې هم نه کړ پيدا مېزبان د اوبنکو

په زخمونو کې

پرې کړم د چا یادونه ورتنه ژاړم
غواړي للمه مې د زړه باران د اوبنکو

په بې درده اشنايانو کې اوسېږي
چې لېمې شوې د "حسن" زندان د اوبنکو

ځان کړه عادت له بنویدلو سره
کله به بېرته ابتدا ته راځي

ژوند کله وي تگ په شگلنه لاره
په مخ چې درومي لږ به شاته راځي

غزل

ته واد میو په پیالو کې موسېدل رنگونه
ما چې په گوتو ستاد شونډو تخنول رنگونه

زما په تگ دې چې تردېره بنورول لاسونه
د بودی، تال شوې په هوادې زنگول رنگونه

پکې نن بیا شفق خوره وه د افق لمنه
ستا په گلشن کې د رخساریې ټولول رنگونه

مصور خیال مې جوړوه ستاد یادونو تصویر
د زړه زخمونو مې له پاسه پرې شیندل رنگونه

کله خورې کله به یې ټولې کړې په سپین مخ خنې
سترگو که جنگ کړو خو لاسونو لوبول رنگونه

هغه شیندل پرې د گلونو کړمه خنګه انځور
بس په رنگونو کې "حسنة" لمبېدل رنگونه

غزل

يو لمس ته د نظر مې ضرورت لري كنه
په مړو سترگو كې اوس هم شرارت لري كنه

راوړي مې مچكو ته پيالو پسې پيالې دي
په تنگه خوله كې دو مړه سخاوت لري كنه

تسپې خو درنه شېخه برېتور و شو كولي
اوس بل كوم يو معيار د عبادت لري كنه

مونږ توى شو خاڅكي خاڅكي ته له ډك زړه نه اشنا
بيا هم لكه وريپڅې شكايت لري كنه

وږمه يې كړه راچف زلفې دې خنډ و هه په ناز
څه دم د نارو غانو د الفت لري كنه

په اوبنكو كه د زړه د غم وينځل شو ناروا
"حسنه" د شرابو اجازت لري كنه

غزل

په لار کې به دې تم کړمه شرمېږې خوبه نه
لمن به دې راو نیسم ډارېږې خوبه نه

نور لپه کې د زړه نشم د راز سکرو تې وړې
ستا نوم که په خوله راغلی منکرېږې خوبه نه

انگار له ډېرې مینې شه په پټه خوله مې سوځه
رسوا مې نه کړې کلی دی لوگېږې خوبه نه

لمبې مې د جذبو خغلي رگونو کې ډارېږم
سپینچکه لکه کوچ یې ویلې کېږې خوبه نه

دې زړه کې مې چې گرځې کنه غم ته ورکړه لاس
دا بنار دی گنه گونډه کې ورکېږې خوبه نه

بل جام چې یې د شونډو راته و نیو را په غوږ شوه
وي: لار کې چې "حسنه" ځي زنگېږې خوبه نه

غزل

تا چي په ما باندي رڼا خوره کړه
لکه آيينه ما دې بڼکلا خوره کړه

شعر مې د درد ژبه احساس ته ورکړه
لکه شپېلۍ چې مې غوغا خوره کړه

هسې مويو بل ته تر شا وکتل
خلکو زموږ د عشق افوا خوره کړه

خومره مهين مې شول شل شاعرونه
ستا چې اروا پکې معنا خوره کړه

جنون پېرزو کړ زمانې راباندي
ستا محبت پکې سودا خوره کړه

لکه رڼا او اور سرحد نه لرو
په مونږ کې عشق يوه اروا خوره کړه

پکې پرته او بڼکو امين ويلو
"حسن" چې لپه کې دعا خوره کړه

دلته که کامیاب سیاست کول غواړې
تل به د غریب ولس ارزو وژنې

هسې څوک دوستي درسره نه پالي
یا به پښتانه یا به پښتو وژنې

پرېږده چې اوري مې باران له سترگو
ستا چې بېدیا د زرګي جل وهلي

يو څو سلګۍ مې تر تاراوړې اشنا
نوره دنيا رانه ازل وهلي

د خړیکو په آیینو کې

ته پیدا د ژوند په ورځ یې
لږ ترې لږې ځان کړې غلی
ته واک دې دي لاسونه
پتاسو نه چې ژوند ځان ته
د ماشوم په څېر دربولې
چې د ستړي سا په پلونو
په خندا هره گړۍ د تا په لوري
درخوڅېرې، درلنډېرې
ته پابند کله د وخت یې
نه هويت له چا نه پوښتې
نه دې څرک نه دې درک وي
خو ناڅاپه کرغېړن منځ
راڅرگند لکه بڼامار کړې
په یو چا باندي ورتوب کړې
لا دې ژوند نه وي لوتلی
لکه برق زهر خواره کړې
په رگونو د سلگونو کې د نورو
په یو وار دې کاشکې یو انسان وژلی
نه دې شکل څوک لیدی شي
نه دې تن شي لمس کولای
نه بڼکالو دې د قدم څوک اورېدی شي

بیا هم یو جهان د حُسن
د امید او رنیاگانو
د خوبونو خنداگانو
د حسرت او هوسونو
د عدم په دریا بډوب کړې
تش یې پاتې شي ژوندو ته تصویرونه
د زخمي زړونو د خړیکو په آیینو کې
کاشکې دا پاتې داغونه
تصویرونه او یادونه
لولپه دې ورسره وای
چې یې مخ ته کونډه و بورو
مرگه نه وای بلې کړې
هر ما بنام ډیوي د اوښکو.

✽ د خپل گران ۱۱ کلن خوربې (عثمان) د مرگ پر مهال

غزل

ټولې خواوې د ژوندون څومره سپېرې دي
بیا هم هر سرې تاو کړې ترې پېرې دي

په دې نه یو چې څراغ دی او که شمه
بس رڼا ته مو خورې خپلې اېرې دي

دا ستا لویه کمزوري مظلومه داده
چې پر شونډو دې تراوسه لاسېرې دي

که شکونه دې د ظلم درنه هېروي
زما د اوبکو په آیینو کې یې خپرې دي

که د غم د سمندر خپو کړې سترې
پکې زما ټولې غزلې جزېرې دي

گوري تل خپل ډبرین زړه ته "حسنة"
چې چېرې یې د نظر داسې تېرې دي

غزل

له لمبور اټو کېدله، له سره اور خوره وړه شوه
د لوگي غوندي مې مینه، لور په لور خوره وړه شوه

دا به ناسته وي چې چېرته، لکه گل درنگ جامو کې
زما د عشق لوڅه خوشبو خو لکه شور خوره وړه شوه

اوس منم دې اسويلیه! زما دوړه د غمونو
په آینه یې د مغرور زړه ستا په زور خوره وړه شوه

خبر لوڅې خاموشۍ مې څه موسکا به نخوله
اوازه دې د راتلو چې کور په کور خوره وړه شوه

په دروند پنډ د پېغلتوب یې د حیا اوږې درنې شوې
چې دا ستا غوندي "حسنه" په مېخور خوره وړه شوه

غزل

وارخطا شوې د لېم و په مشغولا کې
شه به حال وي؟ ستا د زړونو په درزا کې

کله کله يې محفل ته داسې ورشم
لکه اوښکې د چاراشي په خندا کې

رنگ او نور خو سرنامې ددې کتاب دي
د ښکلا تفسيريې پروت دی په اروا کې

له ژړا وروسته سلگۍ مې نورې شه وې؟
خو بس درد رخصت اخیست په لنډه سا کې

خیر که ستا له زړه چاودون نه را پیدا شوم
لکه بوی هسې دې خور شومه په خوا کې

ټوله ورځ زبېښم شراب په شپه کې شونډې
لاس مې شپه ورځ وي په غاړه د مینا کې

دا د زړه سودا "حسنه" شه کم سود دی؟
نور شه غواړې؟ د دنیا په دې بیدیا کې

په خالي زړه او پرسېدلې خپټه
هومره يې پوه چې چل د غلا څنگه وي

په معاش بدمعاشه تاته څه پته ده
چې د نهر ماشوم ژړا څنگه وي

يمه شاعر هنر د مينې لرم
په نا آشنا نظر آشنا به دې کړم

اوس مې خطا په ټيټو سترگو نشي
وار به دې راشي وار خطا به دې کړم

غزل

مالکه سره اوسپنه لمبو ته لپه ونيوه
اوس مې چې د سرو اوبنکو اوبو ته لپه ونيوه

بېل د هر سړي وود د نيا په غمکده کې ذوق
چا د سترگو اوبنکو چا پيالو ته لپه ونيوه

خود به مې ځمار د بې باکۍ ناڅي په سترگو کې
ماد وخت د څړيکو پېمانو ته لپه ونيوه

بس په دې توپير لورو ته لاړو له ژورو نه
دې زما الفت مایې ارزو ته لپه ونيوه

چا د سوکالی له میوډک ځان ته خمونه کړل
چایې د مارغه غوندي قطرو ته لپه ونيوه

نورو تنده غرو سرا بونو پسې منډې کړې
مونږ د ژوند په دښته کې پښتو ته لپه ونيوه

پوه نه شوه اوبه یې له منگي پکې راتويې کړې
مایې چې د سرو سترگو کاسو ته لپه ونيوه

چار اتوله کړې د گلمخیو اواره مینه؟
تا څنگه "حسنة" دې خوشبو ته لپه ونيوه

پرمختگ يې لاد خپتې هوس زيات کړ
هر نظام يې د ستم نوى هنردى

هسې شکل او انداز يې بدل شوى
د بشر سره جوړه راغلى شردى

غزل

راشه حال د زړه د پرهرونو درته ووايم
پتبه يې په ژبه د دردونو درته ووايم

تا که حال د زړه رانه پوښتی او خوله مې وچه وه
خه خوبه د خوږ زړه په توپونو درته ووايم

خومره يې چې پالم هومره نورې غزونې کړي
کوم سوی داستان د ارمانونو درته ووايم

تا خود ادا په ژبه خپل عشق ژبغرانده کړ
زه به خپل د شعر په تصویرونو درته ووايم

وي پکې تصویر د پرهرونو د هر چا د زړه
خه به دې "حسنه" د شعرونو درته ووايم

غزل

سترگې دې بياراته هېندارې نه شوې
پېغلي جذبې پکې سينگارې نه شوې

په پخواني نظر دې ونه کتل
له زړه نه زړه ته جوړې لارې نه شوې

ستاسې هم ختم تهمتونه، نه شول
زمونږ لمنې هم دا غدارې نه شوې

يوواځې شعر او طبابت خو نه دی
نورې هم پاتې رانه چارې نه شوې

زړه مې هر څو که کړو بې باکه مينې
پښتنې سترگې مې سرشارې نه شوې

لارې واپس ستا په بې غوره کتو
اوبنکې مې سترگو کې ايسارې نه شوې

ټولې خبرې مې په زړه پاتې شوې
شونډې مچکونو نه وزگارې نه شوې

لایې زانگو کې زنگوم د مراندو
د زرگي خړیکې مې کرارې نه شوې

نن یې بې باکۍ ورکتلي نه دي
چې د "حسن" جذبې ځماری نه شوې

گوره مې سترگو ته هم کله کله
هره خبره خو پر خوله نه کېږي

تش د "حسن" په وار خطا لفظونو
تلل د مینې خو د زړه نه کېږي

غزل

اور راکې مې کړې کور د شرخونه يم
د چا وطن يم مه مجمرخونه يم

لاخو مې هسکه ده جنډه د شملې
نهر به يم لاس په ټټرخونه يم

غمه اخيرخو به دې کړمه چاره
ترخو به ژاړم سمندرخونه يم

هو! له غربت به ترهېدلی ښکارم
خو ستمگره ترهگرخونه يم

درد خو به ژاړمه ظالمه د خان
اخير انسان يم کمرخونه يم

تل کړم د زړه د تل وينا "حسنه"
شاعر سپرې يم خه نو کرخونه يم

غزل

څړيکې مې زخم کې تومبلي چاته نه بنکارېدم
زړه مې په وينو لمبولې چاته نه بنکارېدم

خو ربه په درد مې شو حجاب د دروغجنې موسکا
ما که په زړه چرې خوړلې چاته نه بنکارېدم

ستا خو پر مخ او بنکې راتلې ما د تنهاکو غوندې
د زړه په غولي گرځولي چاته نه بنکارېدم

تش په يادونو مې کلونه په خادرد شپو کې
هيلې د وصل غولولي چاته نه بنکارېدم

چې لږ به هم شومه وزگار رېبارې څړيکې مې ستا
مراندو د زړه کې زنگولي چاته نه بنکارېدم

عمر مې ټول د سرد مېړۍ تر واورولاندې د چا
کرلې هيلې که پاللي چاته نه بنکارېدم

دنيا ويده وه کړۍ شپه ما د ارمان په څلي
شمې د او بنکو بلولي چاته نه بنکارېدم

د غريبي په گرد کي پتوم کنه ما "حسنه"
جذبې هر چاته غورولې چاته نه بنکارېدم

پرې د خو غټانو گرم دي جېبونه
ددي چم چې په وگړو اور بلېرې

چې محل ته يې لمبې ونه رسېرې
تر هغه به په جونگړو اور بلېرې

د شعر اروا

زه کرم قلم د زړه له وینو نه ډک
د پهر و نو د کتاب پر پاڼه
پېښم په شعر کې د درد و نو توري
هاغه پره ته ورکومه ژبه
چې بې وي گونگې رېږدلي څرېکې
په خوږين ټټر کې له مودو ايسارې
جوړ کرم د شعر له هر يو توري کنډول
راټولوم پکې خيرات د اوبنکو
له ډبرينو زړونو تراشم آيينې
ورته بنسکاره چې شي تخليق د بنسکلا
چې پکې وويني تصوير د مولا
گرځم د زړونو په آيينو کې کرم
د محبت د ملکوت سندرې
چې کړي سيقل د ترنم په گوتو
ددې هېندارو د نفرت زنگونه
داسې وزرې په شعور کې ټومبم
چې له حواسو نه اوچت والوځي
په خپل الوت کې کاپنات راټول کړي
د کوه طور د نور زکات راټول کړي

شته چې زما په شاعری پوهېږي
زما په دې بنده غوتی پوهېږي
د زړه په سترگو یې رنگونو ویني
ددې لاله د زړه داغونه ویني
خو ځینې شته چې مې د شعر هېنداره
سترگو ته ونیسي نظر یې یوسي
لپې د ذهن یې کوچنی وي دومره
چې له دریا به مې د شعر د اروا
راوخلي دا یو خود تورو خاڅکي
چې ته شاعری یې دا منو درسره
خوراته وایه چې مېن په چایې؟

غزل

په خولو د سوزو شرم لمپدله ورو په ورو بیا
تر سهاره لکه شمه بلېدله ورو په ورو بیا

چې یې لمر په کنگلونو د تودې مینې راوخوت
یوه څړیکه مې په زړه کې بهېدله ورو په ورو بیا

ما هېندارې د نظر کې را پیدا نوي جوهر کړل
ستاد حسن حېراني که زیاتېدله ورو په ورو بیا

زه فنا ستا په وجود کې لکه ستوری د سحر شوم
چې رڼا لکه د لمر دې خورېدله ورو په ورو بیا

الوتلې مې په روح کې څه وږمې وږمې خبرې
چې غوتې خوله یې "حسنه" غورېدله ورو په ورو بیا

پرک

ژوندون څه وو؟
د فطرت په چاودو شونډو
د مرموزې خدا پرک وو
په غریب غونډې ما بنام کې
په الوت لکه شرروو

یا خلا وه د سرو زرو
د شفق په سره امپل کې
یا کیسه د زړه چاودون وه
د غوتۍ په سره کوگل کې

یا خو شاخکي وو د پرځې

په زخمونو کې

پېغلو تود گلپانو
په ناز خړک ته وو نیولي
د ورغویو په پیالو کې

سحر واپول په غاړه
د بهار په مېخانه کې
د زرین لمر په پیاله کې

نور یې له خپلې حافظې وباسه
د ځینو خلکو رقابت در سره

نن که حسد در سره کړي "حسنة"
خیر دی اخیر به شي عادت در سره

غزل

دومره مې ژرد زړه درزا ولې شوې
راسره مل لکه سودا ولې شوې

په نه راتلو دې خطا کار گنهم
چې لاس مې دروړ وار خطا ولې شوې

دا خو هېندارې وې زما د اوبنکو
پکې بنکاره څپرې دتا ولې شوې

د تندر پرېک دې کپور سوا اسمانه
دومره بخيل په مونږ بېگاه ولې شوې

لامې حواسو کې نغښتلی نه وې
زړه کې مې خور لکه اروا ولې شوې

راپسې بلې دې وې شمې اوبنکې
چې درته راغلم په ژړا ولې شوې

په دې خبره هروره وې ته
په دې خبره راپخلا ولې شوې

ستا په گناه مې شپېلوي هډوکي
پښتونولي! راته بلا ولې شوې

دا خو يو بيت وود "حسن" د غزل
په نه خبره مې اشنا ولې شوې

زورور برخه د بل لکه چوان خوري
انسانان لايو او بل لکه کبان خوري

بې دانې چې لکه پلونه شي د ژرندي
بيا تهذيب کړي تماشه انسان، انسان خوري

غزل

پر هروطن کې د دردونو کیسه چاته وکړم
ټول لاله زار دی د داغونو کیسه چاته وکړم

په پښتو ژبه خو وینا بله گناه ده دلته
زه په شرنگا د زنجیرونو کیسه چاته وکړم

څنگه یې وکړم او له چانه یې تعبیر وپوښتم
هاغه د زړونو د ټوپونو کیسه چاته وکړم

دا د تیت سرو په نظام کې پرې څوک څه پوهېږي
په دار د ځورندو سرونو کیسه چاته وکړم

ستا د یادونو په خوشبو د پردېس شپې تېروم
په دې خزان کې د گلونو کیسه چاته وکړم

د شوکمارانو په ټولۍ کې رانه ورک شو څاروان
د لوت کاروان د جرسونو کیسه چاته وکړم

دلته زما او ستا زگپروي تر غوږو چپرته رسي
وطنه! ستا د پهرونو کیسه چاته وکړم

په زخمونو کې

سپېره نصیب مې د بې دردو په مالت گړځوي
د درد په ژبه د زخمونو کیسه چاته وکړم

څوک دې "حسنه" اسویلی باد چې زغملی نشي
ستاد سینی د توپانونو کیسه چاته وکړم

یو شعر

نوره بس کړه شاعری، څه ترې نه غواړې
اشنایان دې ټول "حسنه" رقیبان کړل

غزل

ټوله شپه دې انتظاروم ته رانه غلې
پروت په لار کې دې غباروم ته رانه غلې

مارسۍ ته ستاد لېچو غاړه راوړه
ستاد مینې سزاواروم ته رانه غلې

ماوې ته به مې په غېږ کې ترې راكوز كړې
خوړند ستاد خيال په داروم ته رانه غلې

زلمیتوب مې كړې بیا وې غزونې
نن چې بیا زه گناهگاروم ته رانه غلې

د لومړي دیدن په ځای کې درته ناستوم
بله شمه په مزاروم ته رانه غلې

په پرهر د انتظار کې چور لېدمه
په اوږو د څړیکو باروم ته رانه غلې

د "حسن" د اسمان خک تخیل ناوې
نن چې ټول څمار څماروم ته رانه غلې

دامې آيينې ته د اوبو وکتل؟
چې په ليدو يې گڼې واخيستم

رښياده مينه خوي د ميو لري
زه چې په تېر عمر مستې واخيستم

په لحد کې يې پراته مري هم اوري
خو بس ستا تر استاني نه دررسېري

د بگرام له جېلخاني وتلې کوکې
خنګه ستا تر گلخاني نه دررسېري

غزل

خاموشي يې لا په شونډو انتظار کړ
شورد مينې يې په سترگو کې اظهار کړ

مونږ ندان هم زړونه وينځو په شرابو
شېخ که لري په اودس د مخ غبار کړ

نه مو ځان اونه مو خداى ته وخت پيدا کړ
بس ټول عمر مو غټانو ته بيگار کړ

په وعده مې د يوه مرگ سره وفا کړه
چې د هر ساعت له مرگه مې انکار کړ

ورانوي اوس پرې د خپلو پلونو نخبې
دې مقام ته يې چې تگ په کومه لار کړ

شه به ستاله دې مالگين چلند نه ژاري
چې ازل "حسن" ته ژوند لکه انگار کړ

غزل

بیا یې په سرو شونډو د الفت لفظونه، نه راځي
رایې شي په زړه خويې په خوله لوظونه، نه راځي

شاید چې مو تگ د ژوند له پښو نه غورځولي وي
اوس چې مې حجرو ته د لېمو خوبونه، نه راځي

څنگه ورته ورشي ته چې وایې ترې نه څار به شم
زړه ته خو بې سته پښتانه غمونه، نه راځي

مه لېره شاعره هر وخت ستري اند پښني پسې
گوره په بلنه لکه خوب شعرونه، نه راځي

زما په سوي سوي اسو پلويې جوړ سپېره شو مخ
هسې خو بې باده په آيينو گردونه، نه راځي

شک مې شو پیدا په حقیقت ستاسې د عشق باندي
اوس چې دې "حسنه" په آشنا شکونه، نه راځي

غزل

خلک شول هونښيار دوی د دنیا لمن نیولې ده
زه شوم بوربوکی ما د بیدیا لمن نیولې ده

پورته دې کره سردر نه یتیم ته درويزه غواړي
مشره! د شهید بابا اروا لمن نیولې ده

پوه شوم طریقت د غلامی هم سلسلې لري
ده د خپل بادار دوی د پاچا لمن نیولې ده

دا چې زموږ د وینو سیند کې ځي د خپل هوس په لور
ډوب به شي دې خلکو د هوا لمن نیولې ده

خه مې وپروې اوس دا که جگ نه وي نو غوخ ښه دی
ما خو دې خپل سر ته لا پخوا لمن نیولې ده

مه سپره "حسنه" د پښتون د جهالت تاریخ
اوس هم چاد پیر چاد ملا لمن نیولې ده

غزل

وړي ترې نه قرار ورته صنم لمنه ويړه ده
زړه مې ورته بيا د خپل حرم لمنه ويړه ده

مونږ نه خود ژوند لاره کې لوت شوې خندنۍ شپې
غواړي رانه څه چې راته غم لمنه ويړه ده

ته يې چې لا مور لکه وريپخې په ژړا نه يې
زه يم چې مې اوس هم لکه يم لمنه ويړه ده

مونږ خويي ستم زغمل په خپله لوی ستم گڼو
ځينو لا ظالم ته د کرم لمنه ويړه ده

نه کړي شور جانانه خوبولي ارمانونه مې
بيا مې پرې د سرو او بڼکو د نم لمنه ويړه ده

شپه ده پردېسي ده خو گلرنگه تصور کې ستا
سترگو مې ستا رنگ ته د شبنم لمنه ويړه ده

پرېرېده که دې حُسن د غرور له خويه نه اوړي
نياز مې د الفت ورته د زغم لمنه ويړه ده

خه وکړو "حسنه" که راوري د ستم بلی
مونږ هم ورته لاندې د قلم لمنه ویرې ده

ویريې کړ شال د پېغلوب را باندي
چې د حوانی د خوب زانگو کې زانگم

جوړيې کړم خوندي د الفت په گوتو
کله رباب کله تسپو کې زانگم

غزل

نور مه پوښته په منډه ترې حالونه د زړگي
لږ پرې يې ږډه چې کم يې شي ټوپونه د زړگي

حبران يم چې به څه کړي په اوږو مې پرښتې
شمېري به مې گناه که پرهرونه د زړگي

راځه ورته ډاډه که هر څو وينې پکې ډنډه دي
ولاړ مې دي لايياره د بوالونه د زړگي

بس ږدم يې په تناکو د تودو وینو نکريزې
پردېس يم چاته و سپرم زخمو نه د زړگي

چې نه دې گربوان چاک دی نه دې سربير بېردی
څوک څه وينې "حسنه" ستا چا کونه د زړگي

غزل

زړه کې مې مېلمه د عشق د غم شه چېرته ځې رانه
خو شېبې په دې حجره کې تم شه چېرته ځې رانه

ستا چې د احساس په وچ ډگر څړيکې راوتو کې
زما د غريو نيوليو سترگو نم شه چېرته ځې رانه

پورته ترې خپسې کره په ساز د مستانه خدا
مراندو ته د زړه مې زير و بم شه چېرته ځې رانه

نشم تلی بې څړيکو د دې ژوند په پرهرونو کې
وراندي لکه غم مې يو قدم شه چېرته ځې رانه

راشه لکه پرخه يې په وړانگو کې درتولي کره
نن مې د وير ژلو اوبنکو زغم شه چېرته ځې رانه

ډيرې به لایکو د "حسن" د زړه چاودون کيسې
زه به شم هنرته مې قلم شه چېرته ځې رانه

غزل

بيداشنا مې مېلمنې دي سترگې
نن مې چې بيا بلې ډيوې دي سترگې

ما خېژولي يې اسمان د عشق ته
لكه سپوږمۍ چې درپسې دي سترگې

څنگه راټول دې پكې حُسن كړمه
دې سمندر ته خو كاسې دي سترگې

راشه چې ډوبه دې تقوا كړم پكې
په مستانه حُمار مې سرې دي سترگې

ته مو پراوښكو تبه خړۍ نه شې
زمونږ په غمونو كې پخې دي سترگې

په دې شلېدلو جامو مه تېروځه
يو به غريب خو مو مړې دي سترگې

"حسنه" دومره وچكالي خونې ده
شونډې كه وچې دي لنډې دي سترگې

يو شعر

شعر چې شي ريښتيني بې هنره شي
زه په ډېر هنر پکې رښتيا وایم

پښتونه!

يوه له پاسه پرې شيندل لار کې گلونه
د تاد مرگ ته چې راتلل پردې پوځونه

بل وهل چې په خپليو درته ټول ژوند
ووهل يې ستا په سرهاغه مېخونه

غزل

حضور ته دې په رپ کې د بنو ځم وراځم
يو خوب د سودايي شم په شپو ځم وراځم

هر څو مې که په برخه خو گړې يې وي په غېږ کې
ساحل ته دې د ځسن په څپو ځم وراځم

راستون له بې دردی دې شم چې درمې ولي غړيو
بس او بڼکه پښتنه شم په لېمو ځم وراځم

بدل که مې وي شکل خو همېش دغې دنيا ته
هم دې فطرت سره له زمانو ځم وراځم

مشعل چې د تاريخ مې دی په لاس کې نن نيولی
سبا ته د پرون په پلوشو ځم وراځم

وهمه که "حسنه" له دنيا سره ډغړې
يو چاته په جرگو خود سلگو ځم وراځم

غزل

شرم وي خولې وي لېوني زړونه صبرېږي نه
عشق د شمعي اور شي په اوبو باندې مړ کېږي نه

لاس چې پر خوله آيينه راتېر شي لا خلا وکړي
چا وی: چې پر عشق يې د حيا پرده ماتېږي نه

ستا د خولې ياري لکه اوبه په گرمي والوخي
زما عشق د غورو غوندي خوتېږي خو وچېږي نه

پاتې وي پښتون که مې هر خومره شي رڼا فکر
خانگې غزونې کړي له بوټي نه بيلېږي نه

څه وکړم که شوې رانه پرې ستا لېمې لندي غوندي
بحر د جذبو مې د زړه لپه کې ځايېږي نه

ډېر مو که درانه غرونه د غم په سراخيستي دي
خوی لري د ورېځو ځي روان دي پاتې کېږي نه

پرېږده طبابت د کوم ملنگ لمنه ونيسه
درد د عشق "حسنه" په دوا باندې رغېږي نه

لکه مارغان او لکه مسټې څپې
زمونږ نشېب وي د فراز لپاره

زمونږ سر و نه چاته خم مه گڼه
مونږ يې چې ټيټ کړو د پرواز لپاره

راپیدا که زړه چاودون ستا
زما وجود لکه خوشبو کړ

ستا پېغام يې په فضا کې
هرې خواته په څپو کړ

غزل

که مې زېر رنگ د ضرورت نخبه ده
ستا موسکې خوله د سخاوت نخبه ده

چاره د پېښو به شوک څنگه وکړي؟
هره یوه دلته د قیامت نخبه ده

ما وې: د خولې په سوال مې پته خوله شوې
وې: خاموشي د اجازت نخبه ده

په تپتو سترگو دې خوا بدي نه يم
دا په پښتو کې د الفت نخبه ده

پالمه دین د پښتونوالي سره
هم مې ایمان هم مې غېرت نخبه ده

"حسنة" سپک لوبښی کرنگا ډېره کړي
ستا خاموشي ستا د عزت نخبه ده

غزل

مونږه پښتانه یو مینې هم کوو د غلا غوندي
مونږ چې کرل خواږه دا ثوابونه د گنا غوندي

بل څه کمال نه غواړي سیاست زموږ په خاوره کې
دروغ به داسې وایې چې ښکاره شي د رښتیا غوندي

څه وشو که دم رانه ظالم بېلتون اېستلی دی
گرځي مې ستا مینه په رگو کې د اروا غوندي

زور یې چې تمام شي د ارمان د بربوکی پکې
ویړه مې د زړه ورته لمن کړه د بیدیا غوندي

څوک به ښکلي پوه کړي چې د خولې ورکړه دی داسې شي
ځان او بل پرې دواړه شي خوشحاله د خدا غوندي

هله راڅرگنده د ملت د زوال نڅښه شي
پت چې حقیقت د خوف په گرد شي د معما غوندي

خومره ژر رالنډې فاصلې د اجنبیت کاندې
یو د چا کاته په سترگو سترگو کې اشنا غوندي

کم دي چې پوهېږي د "حسن" د شعر په اند و واند
مه يې تعبير غواړه له هر چا نه د رويا غوندي

افسانې ته د دردونو مې عنوان شو
وو مېلمه د زړه حجره کې خو ميزبان شو

بيا خواب د لېوني زړه راته گران وو
له انکار نه چې اقرار راته اسان شو

غزل

ستا پښتنې مینې ته پېغور نه شوم
ولوېدمه مات شومه خو خور نه شوم

جام لکه د گل یمه هر تېرې ته
تش له رنگ و بوی نه شوم نسکور نه شوم

مړ لکه حباب به شم که لوخ شومه
زه پښتون خومات د چاپه زور نه شوم

چیغې یې د خړیکو زما تر خوله وځي
ستا د زړه پرهر ته که ټکور نه شوم

شه که له گلپانو نه تراشم غزل
خور لکه خوشبو خو ستا په لور نه شوم

تا که د ملالو سترگو تور نه کړم
شکر دی چې ستا پر لمن تور نه شوم

تا څنگه کابل کې پیالې پورته کړې
زه چې په لندن کې هم مېخور نه شوم

یومې وور "حسنه" ترې د زړه قرار
شه که یې پر شونډو باندې شور نه شوم

چېرته مې تنده د وطن ماته کړم
جنگ رانه دم د زندگی خوړلی

د ژبورو شملورو کابل
اوس د سرکوزو خاموشی خوړلی

غزل

لاړل لحد ته د کفن په تمه
وو چې زمونږ د ځنګدن په تمه

مینه په اوښکو له بنو گردونه
بیا شو ما بنام د دروغجن په تمه

کړې مو ډالۍ د پهر و نو جامې
هر یو ازغی ته د گلشن په تمه

هم به شمیري د خپل غربت غمونه
هم به گڼي شپې د وطن په تمه

دا د نظام د ناروغۍ نخښه ده
غریب چې ژوند کړي د شتمن په تمه

خدا یه مری یې له سلگو ډکه کړې
څوک چې دي زمونږ د ځنګدن په تمه

څوک به دیار څوک به د خوب غېږ کې وي
څوک به لانا ست وي د "حسن" په تمه

يو شعر

رنځور ذهن کې افلاس د اندېښنو وي
خو افراط د اندېښنو هم لپوتوب دی

زمونږ به روژه د پردېسۍ وي په زړه
د بختو رو به اخترو وي په کور

د چا به خوله کې خندانه ځای پرې
د ځينو ځينو به محشروي په کور

جنازه د شهيد زوی وه

زمونږ په کلي غورېدلی
نوی نوی وو خوږ منی
سپینې اووړې یې له ځمکې ټولولې
لکه نوی تنکی ځوان چې
سپین پلو له پېغلي اخلي

د پستو وړمو خپې وې
د (سلیم) د ځوانۍ شپې وې
د واده خوږې شپې یې
ته واثاتو کې راشنې وې
چې په لپه کې د اوبنکو
ده وه غوښتې له مولا نه
په هاغه غېږ کې یې شپې وې
ترې چاپېره پلوشې وې
یوه ورځ په درمنده کې
د ځوانانو مست اتې وو
د ډولچیانو سره څنگ ته

يو خو چټ ژني ولاړ وو
يو يولاس يې وو غوړونو ته نيولی
د خوانۍ له شوره ډکې
په ډبر سوز يې غرنۍ سندرې ويلې
دی هم سپين خادر په کوت کې
د اتني په ننداره وو

يو ناخپه غږ د شوبلو
فضا ټوله کره خیرنه
د سندرو ارواگانې
د وحشت خپسو يوړې
لکه وريخې چې په ورو ورو
د لوړ غره شاته راخپري
هسې ناست په سرد شوبلو
د پوځيانو خر سرونه
د کنډو تر شا بنکاره شول

په خپليو کې راتلې د زنجیرونو
ورو په ورو شوې راخرگندې ټولې شوبلې

هلته لرې يو دهقان وو
بېل په مټ کشت ته روان وو

قوماندان قوماندۀ ورکړه
چې راتا وکړی دا کم عقله
خو عسکر پسې را کوز شول
په کونداغ د کلکوف یې
په ملاتات کړ لکه لښته

لاس او پښو نه یې را ونيو
په زانگو یې قوماندان ته ورگوزار کړ
قوماندان ورته په خپته کې بوت کېښود
ترې یې وپوښتل په قهر
چې مو چېرته دي ساتلي
گوډاگیان د امپریالیزم

له گردونو او له اوبنکو
د دهقان سترگو کې جوړ شو منډ د خټو

په خواری یې کړې وریپورته سر لښکر ته
وې: صاحبه معافی غواړم
شي بدله دې پر گل ستاسې خبره
خو پرې نه وه رسېد مه
په ساده ټکو کې یو ځل
که یې بیا راته تکرار کړې
قوماندان په لوړ غږ نوم د (سلیم) واخیست

د خولې لارې بې پرمخ د دهقان توی شوي
په دې منځ کې خوک له شانه
قوماندان ته ورپه غور شو
چې (سلیم) مولا س ته راغلی
په یو تانک کې مو ترلی

دې سره شوبلې شوي ټولې
د چا ونی په لور کتار شوي

د (سلیم) په سپېره برخه
د زندان کوټه قلفي شوه
د مېرمن له سترگو لرې
ترې نه تاو پل خرخي شوه
غم د هجرې په زړه کې
ارمانونه کونجلاک کړل

د دوران خرخ خرخېدلو
د خرخي د پله زندان کې
د پنځو کالو واټن بې ووهلو
یوه ورځ په دې موده کې
یو د کلي مشر راغی
د سلیم پلار بې خبر کړو
چې ستا زوی دی شهید شوی

په اینګور دې رحم وکړه
دا بل زوی ته په نکاح کړه

ددې مشر دا خبره
د پلار مات زړه ومنله
د ډولۍ نوم یې پرې کېښود
جنازه د شهید زوی یې
د بل زوی مخې ته کېښوه

دوه کلونه چې نور تېر شول
د (سليم) تقدیر په بله ډډه واوښت
له زندانه شورا خوشی
د خونۍ او ښکې یې تویې کړې

تپي زړه ته یې ورپه شا کړ
پنډ د هیلو او دردونو
د امید او حسرتونو
د خپل کور په لور روان شو

د راتګ یې اواز شوه
په ټول چم باندې درنه شوه
چې خبر یې له راتګ شو
په ټول کور یې زلزله شوه
تښتېده ځمکه له پښو نه

له هر زړه پورته لمبه شوه

په ماتم د کور ورگډ شو
مور او پلار ترې غېږې تاو کړې
دده تمه وه په زړه کې
چې هر لوري ته نظر کړي
هر کلی به یې موسکا کړي
خو ویرژلی ټول بورجل وو
ژړاگانې ترې نه تاو دی پکې ناست وو
پلار یې تم کړ په انگر کې

ده کړ خارد هاغو سترگو
چې باور یې وو په زړه کې
چې په غېږ کې د نظر به
تربنه وڅنډي دردونه
خو نن وریت هغه نظر وو
په لېمو کې د مېرمن یې

له کړ کې یې اورېدلې
د هغې د سلگو څړیکې
مور یې مخ ته اچولې
په وار وار غبرگې څپیرې
د پلار سرو او بنکو یې لارې
سپینه زبیره کې وې جوړې

مور يې پلار تر ډيرې ونيو
چې دې زوی شو زاره چاودی
بس خبر يې کړه له غمه

د پلار چينغوي يې اور واخيست
ټول وطن يې په سرواخيست
يو يو ټکی يې انگار شو

په غوږونو کې د زوی يې
کړل ورتوی لکه نغري کې
شوې له زوی نه يې تياره کې سترگې ورکې
بار پر سر يې ټول جهان شو

د پلار او بنکې يې کړې پاکې
وې: چې پلاره ژړا بس کړه
د خرخي زندان له قيده
که خپل خوار ژوندون ازاد کړم
مرگ خوشته دی بابا جانه
زه به خپله ورته ورشم
په خپل رحم به مې خلاص کړي
له سزا ددې زندان نه.

ستاد څه وهریو خم ته به یې خم وو
خودا سړی یې پر اوږود پښتانه دی

هسې سترگې یې دنیا کړلې هونبیارې
کنه زړه خود "حسن" لادېوانه دی

غزل

زما هره ارزويې د نظر په غېږ کې پرېوته
ستړې قافله وه د رهبر په غېږ کې پرېوته

ماترې نه خو ځله د الفت پيڅې راټولې کړې
هر ځل به مې بيا لکه شرر په غېږ کې پرېوته

څه وشو زاهدې چې پر ما باندې رارنگه شوه
ډکه صراحي وه د ساغر په غېږ کې پرېوته

ما پر دغو اوبنکو ستا خاطر کله دروند کړی دی؟
دا خو وه وياله د سمندر په غېږ کې پرېوته

هسکه د قومونو په کتار کې وه تر ټولو نه
غاړه د پښتون چې د خنجر په غېږ کې پرېوته

خلاصه مې کړې چې د موسکا ورته "حسنه" کړه
بيا مې نابيره لکه لمړ په غېږ کې پرېوته

غزل

اسويلى مې چې بيا شال د گلبدن وړي
دا خپې د نسيم عطرد گلشن وړي

ستاد شونډو په مچکو به رسوا شم
چې بې پامه خوري انار داغ په لمن وړي

په دا خه شو که لښکروې د پسونو
چې سالاريې وي زمري خوب د دښمن وړي

چې پر خپلو پښويې نه وي روان کړې
په سيلۍ به د حالاتو خپل وطن وړي

چې په خوله کې يې نغمې لکه شپېلۍ وي
له مارانو خلکو زړونه زهرجن وړي

د پښتون په قربانۍ گډ شوى چور دى
څوک يې غوښي تښتوي څوک يې خرمن وړي

د پردي وطن بادونو کې به مړ وې
خدا بڙده کوم لور ته به خاورې د "حسن" وړي

يو شوق د ديدن خو بي علمي له دين نه
بل رنځ د حرص او ناپوهي د پښتون

په هريو دور كې د بنمن د پښتون
په دې وسله كړي تباهي د پښتون

چې تنه كويې قدم په لرزه نه كړو
دا مېخونه مې وهل د زړه په تلو

زلفې هيلې دې په اوبنكو كه درنې وي
راشه وايې چوه زما د زړه په ولو